

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
UKRAJNA OKTATÁSI ÉS TUDOMÁNYOS MINISZTERIUM**

**Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II  
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola**

**Кафедра педагогіки та психології  
Pedagógia és Pszichológia Tanszék**

**“ЗАТВЕРДЖУЮ / JÓVÁHAGYOM”**

Завідувач кафедри  
Tanszékvezető

\_\_\_\_\_ Біда Олена Анатоліївна  
„\_\_\_\_\_” \_\_\_\_\_ 2024р.

**“ПОГОДЖУЮ / ELLENJEGYZEM”**

Гарант освітньої програми  
Szakfelelős

\_\_\_\_\_ Силадій Іван Степанович  
„\_\_\_\_\_” \_\_\_\_\_ 2024р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
TANTÁRGYI PROGRAM**

**ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ**  
(назва навчальної дисципліни / a tantárgy neve)

ступінь вищої освіти/felsőoktatás szintje: **бакалавр**  
галузь знань/képzési ág: 01 **Освіта/Педагогіка**  
освітня програма / képzési program: «**Початкова освіта**»

Розробники програми / A program kidolgozói: Кучай Тетяна Петрівна,  
доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та психології, початкової, дошкільної  
освіти та управління закладами освіти

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та психології  
Протокол №\_\_1\_\_ від „\_\_13\_\_” \_\_\_\_\_08\_\_\_\_\_ 2024 року  
Jóváhagyva a Pedagógia és Pszichológia Tanszék ülésén  
\_\_\_\_\_-án, jegyzőkönyv száma: \_\_

## 1. Опис навчальної дисципліни / A tantárgy leírása ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

| Найменування показників /<br>A jellemzők megnevezése                                                                                                    | Характеристика навчальної дисципліни /<br>A tantárgy jellemzői |                                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                         | денна форма<br>навчання / nappali<br>tagozat                   | заочна форма<br>навчання /<br>levelező tagozat |
| Кількість кредитів / Kreditszám –<br>3                                                                                                                  | Обов'язкова / Kötelező<br>Вибіркова / Választható              |                                                |
| Загальна кількість годин /<br>Összóraszám – 90                                                                                                          | <b>Курс / Évfolyam:</b>                                        |                                                |
|                                                                                                                                                         | 4                                                              |                                                |
|                                                                                                                                                         | <b>Семестр / Félév</b>                                         |                                                |
|                                                                                                                                                         | 8                                                              |                                                |
| Тижневих годин для денної<br>форми навчання / Heti óraszám<br>nappali tagozaton:<br>аудиторних / kontakt –5<br>самостійної роботи / önálló<br>munka – 2 | <b>Лекції / Előadások</b>                                      |                                                |
|                                                                                                                                                         | 14 год.                                                        | 6 год.                                         |
|                                                                                                                                                         | <b>Практичні, семінарські / Gyakorlati,<br/>szeminárium</b>    |                                                |
|                                                                                                                                                         | 14 год./óra                                                    | __ год./óra                                    |
|                                                                                                                                                         | <b>Лабораторні / Laboratóriumi</b>                             |                                                |
|                                                                                                                                                         | __ год./óra                                                    | __ год./óra                                    |
|                                                                                                                                                         | <b>Самостійна робота / Önálló munka</b>                        |                                                |
|                                                                                                                                                         | 62 год./óra                                                    | 84 год./óra                                    |
|                                                                                                                                                         | Вид контролю / Ellenőrzés formája:<br><u>іспит</u>             |                                                |

## 2. Мета, завдання, компетентності та очікувані програмні результати навчання навчальної дисципліни / A tantárgy célja és feladata

**Мета** – сформувати знання, вміння і навички, необхідні для раціонального використання засобів сучасних інноваційних освітніх технологій при розв'язуванні задач, пов'язаних з опрацюванням інформації, та застосування їх в науковій і професійній діяльності.

### Завдання дисципліни:

1. Дати студентам уявлення про застосування сучасних інноваційних освітніх технологій, засобів та методів обробки інформації, які дозволяють на практиці засвоїти способи побудови науково обґрунтованих баз даних в різних сферах діяльності управлінців, педагогів і психологів та сучасні можливості математичних методів щодо забезпечення достовірності результатів психолого-педагогічних досліджень.

2. Засвоєння основних понять про сучасні інноваційні освітні технології, сучасні інформаційні технології, апаратні і програмні засоби, що пов'язані з роботою в середовищі прикладних програм та мережі Інтернет.

### **Компетентності.**

**Інтегральна компетентність.** Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук та управління закладом освіти його структурних підрозділів у системі освіти.

#### **Загальні компетентності**

ЗК2.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8.Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК10.Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

#### **Фахові компетентності**

ФК2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освіти і педагогіки.

ФК3.Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

ФК5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

ФК7.Критичне осмислення проблем у сфері освіти/ педагогіки й на межі галузей знань.

ФК8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

ФК9. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній, дослідницькій та управлінській діяльності.

ФК13. Здатність аналізувати й структурувати проблеми освітньої організації / закладу освіти, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

### **Програмні результати навчання**

ПРН 1. Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень.

ПРН 4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проектів.

ПРН 7. Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

ПРН 8. Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

ПРН 9. Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.

ПРН 11. Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук.

ПРН 12. Вміти застосовувати сучасні тенденції, закономірності розвитку технологій, освітніх методик, сучасні наукові, методологічні та педагогічні засади управління освітою, психолого-педагогічна взаємодія суб'єктів освітнього процесу.

ПРН 15. Здійснювати самостійне розв'язання складної задачі, розуміння ситуацій у сфері освіти, педагогіки та психології управління, організації теоретичного і практичного навчання.

### **Політика щодо академічної доброчесності**

Усі види письмових робіт перевіряються на наявність плагіату і є такими, що виконані при наявності не менше 80% оригінальності авторського тексту. Списування під час виконання письмових контрольних видів робіт заборонено. Користуватися мобільними пристроями під час проведення різних видів контролю успішності, дозволяється лише з дозволу викладача.

[Положення про академічну доброчесність в ЗУІ](#)

[Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗУІ](#)

## **3. Програма та структура навчальної дисципліни / A tantárgy programja és felépítése**

### *Теми лекцій/Az előadások témái*

| №  | Назва теми / A téma címe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Кількість годин / Óraszám |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|
| 1. | <b>Тема 1. Теоретичні основи педагогічної технології. Розвиток педагогічної системи початкової школи як інноваційний процес</b><br>Поняття технології. Педагогічна технологія як важливий компонент професійної підготовки сучасного вчителя. Визначення педагогічної технології. Педагогічна технологія як навчальна дисципліна. Технологічний підхід до гуманізації освіти. | 2                         |
| 2. | <b>Тема 2. Сучасні класифікації педагогічних технологій, їх сутнісні та інструментально значущі якості</b><br>Критерії педагогічної технології. До проблеми співвідношення понять освітні технології, педагогічні технології, технології навчання (виховання, управління), педагогічна техніка. Ознаки сучасних педагогічних                                                  | 4                         |

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |   |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|     | технологій. Сучасні підходи до класифікації педагогічних технологій.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |   |
| 3.  | <b>Тема 3. Особистість дитини як об'єкт і суб'єкт в освітніх технологіях</b><br>Технологія інтенсифікації навчання на основі схемних і знакових моделей навчального матеріалу. Прискорене навчання.                                                                                                                                                                                                                                                           | 2 |
| 4.  | <b>Тема 4. Сучасне традиційне навчання</b><br>Технологічні аспекти побудови, організації та визначення результативності                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 2 |
| 5   | <b>Тема 5. Технології на основі активізації та інтенсифікації діяльності учнів.</b><br>Ігрові технології. Педагогічні ігри.<br>Проблемне навчання. Два види проблемних ситуацій: психологічна, педагогічна. Методичні прийоми створення проблемних ситуацій.                                                                                                                                                                                                  | 4 |
| 6.  | <b>Тема 6. Технології на основі ефективності управління і організації навчального процесу</b><br>Технологія С. М. Лисенкової: Перспективно випереджаюче навчання з використанням опорних схем при коментуванні чому управління.<br>Технологія рівневої диференціації.<br>Культуровиховуюча технологія диференційованого навчання дітей за інтересами.<br>Технологія індивідуалізації навчання.<br>Технологія програмованого навчання. Комп'ютерні технології. | 4 |
| 7.  | <b>Тема 7. Технології на основі дидактичного удосконалення та реконструювання змісту</b><br>Екологія і діалектика (Л. В.Тарасов "Росток", Пушкарьова Т.М). "Діалог культур"(Біблер В.С, Курганов С.Ю.)<br>Укрупнення дидактичних одиниць (П.М.Ерднієв).<br>Реалізація теорії поетапного формування розумових здібностей (М.Б.Волович, Л.С.Виготський, П.Я.Гальперін)                                                                                          | 4 |
| 8.  | <b>Тема 8. Інноваційні підходи до застосування частковопредметних педагогічних технологій</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 2 |
| 9.  | <b>Тема 9. Педагогічні технології на основі особистісної орієнтації педагогічного процесу</b><br>Педагогіка співробітництва. Гуманно-особистісна технологія Ш.О.Амонашвілі.                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 2 |
| 10. | <b>Тема 10. Моделювання і конструювання навчально-виховного процесу в початковій школі на основі використання інноваційних технологій</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 2 |

*Теми практичних занять / A gyakorlati foglalkozások címe*

| №  | Назва теми/ A téma címe                                                                                                   | Кількість<br>годин /<br>Óraszám |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| 1. | Сучасні класифікації педагогічних технологій                                                                              | 4                               |
| 2. | Педагогічні технології на основі активізації та інтенсифікації діяльності учнів                                           | 4                               |
| 3. | Педагогічні технології на основі дидактичного удосконалення та реконструювання змісту                                     | 4                               |
| 4. | Педагогічні технології на основі особистісної орієнтації педагогічного процесу                                            | 4                               |
| 5. | Моделювання і конструювання навчально-виховного процесу в початковій школі на основі використання інноваційних технологій | 2                               |
| 6. | Інноваційні підходи до застосування частковопредметних педагогічних технологій                                            | 4                               |
| 7. | Науково-теоретичні підходи вітчизняних педагогів до розробки креативних технологій навчання                               | 4                               |
| 8. | Зарубіжний досвід креативної освітньої діяльності                                                                         | 2                               |

*Самостійна робота / Önálló munka*

| №  | Назва теми/ A téma címe                                                          | Кількість<br>годин /<br>Óraszám |
|----|----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| 1. | Технологічний підхід в освіті                                                    | 8                               |
| 2. | Інтерактивні технології навчання                                                 | 14                              |
| 3. | Умови реалізації інтерактивної технології                                        | 10                              |
| 4. | Характеристика форм і методів інтерактивного навчання                            | 12                              |
| 5. | Проектна технологія. Технологія організації групової навчальної діяльності учнів | 20                              |
|    | Разом                                                                            | 64                              |

#### 4. Критерії та засоби оцінювання / Az értékelés formái és kritériumai

##### Шкала оцінювання: національна та ECTS / Osztályozási skála: nemzeti és ECTS (визначена Положенням про організацію освітнього процесу)

| Сума балів за всі види навчальної діяльності / Tanulmányi összpontszám | Оцінка ECTS / ECTS osztályzat | Оцінка за національною шкалою / Osztályzat a nemzeti skála szerint                                                 |                                                                                                                          |
|------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                        |                               | для екзамену, курсового проекту (роботи), практики / vizsga, évfolyammunka és gyakorlat esetén                     | для заліку / beszámoló esetén                                                                                            |
| 90 – 100                                                               | A                             | відмінно / jeles                                                                                                   | зараховано / megfelelt                                                                                                   |
| 82-89                                                                  | B                             | добре / jó                                                                                                         |                                                                                                                          |
| 75-81                                                                  | C                             |                                                                                                                    |                                                                                                                          |
| 64-74                                                                  | D                             | задовільно / elégséges                                                                                             |                                                                                                                          |
| 60-63                                                                  | E                             |                                                                                                                    |                                                                                                                          |
| 35-59                                                                  | FX                            | незадовільно з можливістю повторного складання / elégtelen a pótvizsga lehetőségével                               | не зараховано з можливістю повторного складання / nem felelt meg, a pótbeszámoló lehetőségével                           |
| 0-34                                                                   | F                             | незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни / elégtelen, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével | не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни / nem felelt meg, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével |

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни R ДИС (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи RHP (до 70 балів):  $R_{\text{ДИС}} = R_{\text{HP}} + R_{\text{AT}}$ .

Відповіді на практичних заняттях (усна відповідь, відповіді на запитання викладача, презентація) – 30 балів.

Самостійна робота – 30 балів.

Екзамен – 40 балів.

Загалом – 100 балів.

До екзамену допускаються студенти, які відвідували лекційні та практичні заняття, опрацювали рекомендований мінімум навчальних завдань, прозвітували про самостійну роботу і накопили 60 балів на протязі одного семестру.

Важливою передумовою допуску до екзамену є відпрацювання пропущених лекційних занять. Контроль проводиться, як правило, шляхом письмового виконання індивідуальних завдань із подальшою перевіркою їх викладачем та оголошення оцінки.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу застосовуються такі методи:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда;
- методи письмового контролю: письмове тестування;
- методи самоконтролю: самооцінка, самоаналіз.

## **5. Рекомендована і допоміжна література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси/A tantárgy kötelező és ajánlott irodalma**

### **Основна література**

1. Апостолова Г.В. Електронна техніка і безпека розвитку дитячих здібностей.// Безпека життєдіяльності. - 2018. - №10. - с. 16-18.
2. Галаган В., Кисельов Я., Тимошин Ю. Розвиток інтегрованих інформаційних систем у вищих закладах освіти України // Вища освіта України. - 2020. - № 1. - С. 26-33.
3. Дорошенко Ю. Педагогічні програмні засоби. Організаційно-технологічні аспекти облаштування комп'ютерних систем навчального призначення: Нові інформаційні технології навчання // Освіта. - 2019. - 23-30 липня.
4. Засядько І. Інформаційні технології в системі професійно орієнтованої освіти // Освіта України. - 2019. - 8 квітня.
5. Іщенко О. Передумови і проблеми застосування нових інформаційних технологій під час викладання соціально-гуманітарних дисциплін // Освіта. Технікуми. Коледжи. - 2018. - № 1. - С. 10-12.
6. Козлакова Г. Інформаційні технології: інтелектуалізація навчання у вищій школі // Вища освіта України. - 2019. - № 1. - С. 48-52.
7. Колодницький М.М.. Технічне та програмне забезпечення комп'ютерних інформаційних технологій. Житомир, 2008.-232 с.
8. Коломієць В.Ф., Гондол Д.В. Використання новітніх інформаційних технологій для дистанційних автоматизованих навчальних систем // Концептуальні проблеми модернізації вищої освіти. – К.: Знання, 2019. -138с..
9. Основи нових інформаційних технологій навчання: Посібник для вчителів/ Авт. кол.; За ред. Ю.І. Машбиця / Інститут психології ім. Г.С. Костюка АПН України. Перевидане, доповнене. - К.: Знання, 2020. - 264 с.
10. Про стан впровадження інформаційних технологій для науково-методичного забезпечення самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів: Рішення колегії Міністерства освіти і науки України від 28.11.20 № 11/4-18 // Ін форм. зб. М-ва освіти і науки України. - 2020. - №2. - С. 3-10.

11. Сумський В.І. Методика і теорія застосування ЕОМ у процесі вивчення фізики у педагогічних закладах: Монографія, - Вінниця: ВДПУ, 2020. – 380 с
12. Чайковська О. Інформаційний модуль, розробка та впровадження мультимедійних програмно-педагогічних систем у навчальний процес: Газета в газеті: методика // Освіта. - 2019. - 19-26 лютого.

#### Допоміжна література:

1. Біда О.А., Кучай Т.П., Кучай О.В., Бідюк Н.М. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх учителів початкових класів у закладах вищої освіти Японії та країн Європейського Союзу (на прикладі Польщі): монографія – Черкаси : видавець ФОП Кришталь А. С., 2021. – 293 с.
2. Зомрозевич-Шадріна С.Р. Підготовка майбутніх педагогів до формування культури здоров'я дітей у НВК «Школа-садок»: теорія і практика. Луцьк: ФОП Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2020. – 316с.
3. Климчик В.О. Кластерний аналіз: використання в психологічних дослідженнях// Практична психологія та соціальна робота. – 2016. – №4. – С. 30-36.
4. Попадич О.О. Підготовка майбутніх учителів до формування правової компетентності учнів початкової школи : теорія та практика : монографія. Хмельницький : «Термінова типографія», 2021. – 338с.
5. Якименко С.І. Забезпечення наступності та безперервності освітнього процесу в закладах дошкільної освіти та початковій школі: методичний посібник / С.І.Якименко. Вінниця : ТОВ «Друк», 2021. –490 с.
6. Якименко С.І. Формування основ світосприйняття у дітей 5-8 років: теорія і практика. Монографія / Якименко С.І. Вінниця: Вид-во ФОП Кушнір Ю.В., 2020. –296с.

Інформаційний ресурс  
Інтернет, презентації.

## Методичні вказівки до практичних (семінарських) робіт з дисципліни / Módszertani útmutató a gyakorlati (szemináriumi) munkához

---

### tantárgyból

Практичні заняття є ефективною формою організації навчальних занять, з якими органічно поєднуються лекції.

Основними дидактичними цілями їх проведення є:

- забезпечити педагогічні умови для поглиблення і закріплення знань студентів з основ даного курсу, набутих під час лекцій та у процесі вивчення навчальної інформації, що виноситься на самостійного опрацювання;
- спонукати студентів до колективного творчого обговорення найбільш складних питань навчального курсу, активізація їх до самостійного вивчення наукової та методичної літератури, формування у них навичок самоосвіти;
- оволодіння методами аналізу фактів, явищ і проблем, що розглядаються та формування умінь і навичок до здійснення різних видів майбутньої професійної діяльності.

Практичні заняття виконують такі основні функції (відповідно формулюють дидактичні цілі заняття: навчальну, виховну і розвивальну):

- навчальну (поглиблення, конкретизацію, систематизацію знань, засвоєних під час лекційних занять та у процесі самостійної підготовки до заняття);
- розвивальну (розвиток логічного мислення студентів, набуття ними умінь працювати з різними літературними джерелами, формування умінь і навичок аналізу фактів, явищ, проблем тощо);
- виховну (патріотичне виховання, виховання економічної, екологічної культури і мислення, прищеплення інтересу до вивчення конкретної дисципліни та до фаху, формування потреби здорового способу життя тощо);
- діагностично-корекційну (контроль за якістю засвоєння студентами навчального матеріалу, виявлення прогалин його засвоєнні та їх подолання) та ін.

Визначаючи методичну концепцію організації і проведення практичних занять, слід виходити з того, що:

- під час вивчення різних дисципліни студенти повинні засвоїти їх провідні ідеї
- (зміст понять, положень, законів, теорій та ін.); знати галузі їх використання; вміти застосовувати набуті знання, вміння й навички під

час вивчення фахових дисциплін, у майбутній практичній діяльності тощо;

- до практичних занять ставляться загальнодидактичні вимоги (науковість, доступність, єдність форми і змісту, забезпечення зворотного зв'язку, проблемність та ін.);
- у методиці проведення практичних занять є певні особливості, зумовлені логікою викладання конкретної дисципліни;
- необхідно забезпечити високий рівень мотивації (вивчення теми слід розпочинати із з'ясування її значення для засвоєння даної чи інших дисциплін, у майбутній професійній діяльності тощо);
- дотримання принципу професійної спрямованості та здійснення різнорівневих міжпредметних зв'язків з іншими дисциплінами, практичним навчанням забезпечує формування єдиної системи знань умінь та навичок студентів;
- важливим є також формування професійної культури і мислення;
- у процесі проведення практичного заняття необхідно забезпечувати органічну єдність теоретичного і дослідницько-експериментального пізнання;
- практичні заняття мають гармонійно поєднуватися з лекційними і лабораторними заняттями та самостійної роботою студентів.

Відмінною особливістю практичних робіт як форм навчальних занять є:

- активна участь самих студентів у з'ясуванні сутності проблем, питань, що були винесені на розгляд;
- викладач надає студентам можливість вільно висловлюватися під час розгляду питань, що винесені на обговорення, допомагає їм вірно будувати свої міркування;
- така навчальна мета практичних вимагає, щоб студенти були добре підготовлені до заняття;
- якщо студенти не підготовлені до заняття, то практичне заняття перетворюється у фронтальну бесіду (викладач задає питання, студенти відповідають на них).
- Існує багато різновидностей занять, які відрізняються як за змістом, так і за формою організації роботи. У процесі проходження практики під час викладання тої чи іншої дисципліни рекомендується використовувати різні види практичних занять.

## **Методичні вказівки до самостійних робіт з дисципліни / Módszertani útmutató önálló munkához**

---

### **Tantárgyból**

## **МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНИХ РОБІТ З ДИСЦИПЛІНИ**

Самостійна робота студента є важливою складовою підготовки кваліфікованого фахівця, конкурентоспроможного на ринку праці, здатного до компетентної професійної діяльності на рівні світових стандартів.

Самостійна робота студентів є одним з компонентів навчального процесу, важливим чинником, що формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння знань, основним засобом опанування навчального матеріалу в позааудиторний час. Значно підвищуються значення та статус самостійної роботи при введенні кредитно-модульної технології навчання, згідно з якою скорочується обсяг аудиторної роботи.

Мета самостійної роботи студентів – засвоїти в повному обсязі навчальну програму дисципліни і сформувати самостійність як особистісну рису та важливу професійну якість, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та ролювати власну діяльність і вміти адаптуватися до навколишнього середовища.

Самостійна робота передбачає такі складові:

- самостійну роботу при підготовці до практичних занять;
- аудиторну роботу під час практичних занять;
- виконання самостійних робіт у формі підготовки рефератів з конкретних проблем і усних доповідей;
- тестування.

Навчальний час, що відведений для самостійного вивчення дисципліни, регламентується навчальним планом.

Зміст самостійної роботи студентів над конкретною дисципліною визначається її навчальною програмою, методичними матеріалами та вказівками викладача.

Самостійна робота студентів визначається системою навчально-методичних засобів:

- підручниками;
- конспектами лекцій, матеріалами практичних і семінарських занять;
- електронними навчально-методичними посібниками, що містяться в електронних програмах кафедр і бібліотеки;

- опорними конспектами викладачів;
- консультаціями викладачів.

Крім того, самостійна робота передбачає опрацювання:

- законодавчих та нормативних актів;
- матеріалів електронних видань.

Розроблені методичні матеріали передбачають можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для цього призначені питання для самоконтролю.

Навчальний матеріал, що опрацьовується студентами самостійно, виноситься на підсумковий контроль. Упродовж вивчення курсу багато уваги приділяється підвищенню самостійності мислення студентів, що здійснюється при проведенні аудиторних занять. Зокрема, практикується самостійна аудиторна робота, яка передбачає, що студенти беруть участь у складанні питань для самоконтролю, аналізі доповідей студентів, перевірці відповідей, рецензуванні результатів перевірок, виконанні тестових завдань тощо.

Самостійність мислення студентів активізується також постановкою проблемних питань під час читання лекцій, проведення практичних занять, обговорення результатів виконання самостійних завдань. Поточний контроль знань студентів проводиться шляхом перевірки конспектів лекцій, завдань для самостійної роботи. Основними видами контролю рівня опанування навчального матеріалу, відведеного для самостійного опрацювання студентами денної форм навчання, є усне опитування (заочної форми навчання — перевірка контрольних робіт). За результатами контролю студентам виставляються оцінки в журналах поточної успішності за бальною системою модульно-рейтингового контролю.

Підсумковий модульний контроль є обов'язковим заходом для всіх студентів. При його проведенні за 100-бальною шкалою оцінюються теоретичні знання та практичні вміння і навички студентів, які вони здобули після опанування всіх змістових модулів дисципліни.

Підсумковий модульний контроль з навчальної дисципліни охоплює такі етапи:

- підготовка та захист індивідуального завдання (реферативної роботи);
- виконання тестових завдань;
- відповідь на одне з питань, визначених як питання для самоконтролю.

## **ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

1. Розробити план-конспект нестандартного уроку (гра, КВК, брейн-ринг тощо), використовуючи основні способи оптимізації освітньої діяльності.
2. Оформити письмовий звіт.

**Творчі завдання:**

1. Запропонуйте теми проектів з вашого навчального предмету.
1. Запропонуйте теми міждисциплінарних проектів з урахуванням специфіки навчального предмету.
2. Запропонуйте можливі варіанти проекту.
3. Обговоріть у групі різні ідеї проекту. Виберіть одну і обґрунтуйте цей вибір. Сформулюйте ідею проекту. Визначте тип проекту. Позначте знання з інших галузей, які будуть потрібні у роботі над проектом. Покажіть варіанти оформлення проекту.

**Методичні вказівки до контрольних робіт з дисципліни / Módszertani útmutató ellenőrző dolgozatokhoz**

---

**tantárgyból**

**Питання для самоконтролю:**

1. Які основні ідеї розвивального навчання? Охарактеризуйте їх. Розтлумачте вислови:
  - а) Розвивальне навчання має орієнтуватись на «зону найближчого розвитку» (Л. Виготський);
  - б) Розвиток особистості дитини полягає в якісній зміні її діяльності;
  - в) Найбільш значущою для ефективності навчання є мотивація, зумовлена інтелектуальною активністю та пізнавальними інтересами учнів;
  - г) Розвивальний вплив навчання найбільшою мірою визначається тим, як воно організовано.
2. У чому виявляється взаємозв'язок навчання і розвитку?
3. Чим обумовлена складність реалізації особистісно орієнтованого підходу в освіті?
4. Наведіть приклади різних точок зору на особистісно орієнтовану освіту.
5. Чи відрізняється за результатами особистісно орієнтоване навчання і традиційне навчання? Обґрунтуйте відповідь.
6. Дайте тлумачення висловів:
  - К.Д. Ушинський «Наставник повинен тільки допомагати вихованцю боротися з труднощами досягнення того чи іншого предмета: не вчити, а допомагати вчитися»;
  - В.О. Сухомлинський: «Кожен учитель повинен бути вмілим, вдумливим вихователем розуму учнів. Розумова виховання у процесі навчання здійснюється лише тоді, коли нагромадження знань учитель розглядає як один із засобів розвитку пізнавальних та творчих сил, гнучкої, допитливої думки».
7. У чому полягає своєрідність і привабливість ідей і технологій Марії Монтессорі та яку роль відведено педагогу в технології М. Монтессорі?
8. Прокоментуйте твердження М. Монтессорі: «Дитина сама знає основні шляхи до саморозкриття особистості. Головне не заважати їй у цьому».
9. Чому у вальдорфській педагогіці відсутній поділ на класну та позакласну роботу?
10. Яке місце посідає педагог у системі вальдорфської педагогіки та які вимоги висуваються до нього?

11. Наскільки сумісні у цілісному навчально-виховному процесі цілеспрямована стимуляція активності та свободи самовираження учнів? Відповідь обґрунтуйте.

12. Дайте тлумачення вислову Я.-А.Коменського: «Альфаю і омегою нашої дидактики хай буде пошук і відкриття засобу, при якому ті, хто учить, менше б навчали, а учні ж більше б училися».

13. Кому належать ідеї створення методу проектів? Які успіхи проектування в Росії та Україні?

14. Які ідеї лежать в основі навчального проектування?

15. Як здійснюється зовнішня оцінка проектів?

16. Допишіть речення: «Групова форма навчальної діяльності – це...».

17. Подумайте, ускладнює чи полегшує шлях до педагогічної майстерності вчителя те, що в дидактиці існують різні форми навчання. Обґрунтуйте свою позицію.

18. Деякі вчені (І.М.Чередов, С.Френе, В.Оконь та ін.) вважають, що основний тягар проведення вчителем групової навчальної діяльності лягає на його попередню домашню підготовку. Як Ви думаєте, чи мають вони рацію?